

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar obiskovali so 14. t. m. črnogorsko kneginjo, ki se je na Dunaji mudila; bila je pri pogrebu kneza Aleksandra Karagiorgjeviča. — Vsa politika se suče okolo volitev; agitacija je povsod v najlepšem cvetu. Uže ta teden se bodo dovršile volitve volilnih mož v kmetskih občinah in po izidu teh volitev bodo uže mogoče sklepati, kateri kandidati zmagajo. V Goriškem veleposestvu sprejel je kandidaturu grof Attems namesto doseďanjega poslanca dr. Pajer-ja. Na Koroškem v Velikovškem okraju kandiduje baje minister Pino. Ogerska vlada dovolila je Srbom sklicati cerkveni kongres ogerskih in hrvatskih Srbov, kateri se snide 10. septembra v Karloven. 17. t. m. zaključil je Hrvatski sabor svoje pomladansko zasedanje; jeden den prej zavrzel je še predlog opozicije, naj se ustavi subvencija jugoslovanski akademiji za izdavanje besednjaka. — 12. junija se bode odprla nova železnica iz Mostara v Metković.

Vnanje države. Srbsko ministerstvo se je odpovedalo; Garašanin dobil je zopet nalogo sestaviti novo ministerstvo. Načelnik mu je Garašanin sam, ki je prevzel zunanje zadeve; notranje zadeve ima Marinković, finance Vetrovič, vojno Petrovič, pravosodje Parlovič, bogočastje Popović, gospodarstvo Rajović, zgradbe Protič. Franović, adjutant srbskega kralja imenovan je poslanikom v Rimu. — Na Nemškem se je zaključilo 15. t. m. zasedanje državnega zbora. Bismark je zopet obolel na živcih. — Ruski car daroval je generalu Komarovu v priznanje njegovega previdnega postopanja Afganecem nasproti, zlato z briljanti okrašeno sabljo. Rusija in Angleška se še vedno pogajata zaradi Afganske meje; nastale so, kakor poroča list „Standard“, ovire zaradi Zulfikara, katerega zahteva emir za se. Rusi pa ga zahtevajo za Rusijo. — Francosko-Kitajska pogajanja za mir se vrše povoljno in dobro napredujejo. — V provinci Valenciji na Španskem nastala je zopet kolera.

Za poduk in kratek čas.

Oj kako hudo se godi Nemcem v Avstriji!

Pisatelj teh vrstic potoval je pred 14 leti po Nemškem, kder je vsled zmagovite zadnje vojske francoske vse bilo navdušeno za Prajza, zlasti za „Ole Viljelma“ (starega Viljelma, kralja prajzovskega in sedaj novega lutrovsko-nemškega cesarja) pa njegovega „železnega“ Bismarka. Na cesti proti Monakovemu na Bavarskem snide se z nekim nemškim „ritmajstrom.“ Mož je precej visok, pa njegove misli letale so še više. V svojej pangermanskej ošabnosti mi reče, ko izve, da sem Avstrijanec: „jelite, vi Avstrijanci, bodele kmalu k nam pod veliko Nemčijo potegnoli?“ Navajen v inozemstvu, na tujih tleh spoštovati tamošnja narodna čuv-

stva in pohlevno postopati, pehne to ošabno vprašanje nadutega pangermana vendar mojo avstrijsko domoljubje tolika, da se mu odrežem: „iz tega ne bode nič, preden bo kri tekla, kajti vsi avstrijski narodi, tudi nemški, ljubimo svojega lastnega cesarja; izvemši peščico liberalnih kričočev, k nam priseljenih tujcev, nihče ne poželi prajzovsko-nemškega jarma.“ Tako je bilo pred 14 leti. Sedaj je žali Bog število prusakov pri nas narastlo, ki pa morajo uže kosmato legati, če hočejo, da jih kdo ima za mučenike, katerih bi naj Bismark prišel rešiti. —

Tako lažejo sedaj v široki svet: „nemstvo se v Avstriji zatira, Nemcem se tu krivice godijo, Slovani jih bodo še kar iztrebili.“ Poglejmo temu lažniku kosmatinec podrobneje v oči!

Nemcev je v Avstriji 8 milijonov, Slovanov nekaj čez 17 milijonov; Slovani torej dajejo ogromno večino vojaških novincev in plačujejo največ davka. Vkljub temu pa je povsod tako, kakor bi le samo nemško prebivalstvo imeli. Pri vojaštvu je vse povelje ali „kommando“ nemško; še celo mornarjem se komanduje nemški, čeravno je skoro vsak pomorščak mornar ali Slovenec ali Hrvat. Vsi najvišji politični, finančni in sodnijski uradi poslujejo nemški. Da, nemški uradujejo tudi vsi srednji uradi in vsi nižji z malimi izjemami. Nemški posluje in razpravlja državni zbor, skoraj vsi deželni zbori in odbori. Nemci imajo narodne ljudske šole nemške, jako veliko število gimnazij, realk, meščanskih šol, učelišč in raznih umetnijskih, obrtnih, kupčijskih poučevalnih zavodov. Slovani imajo tega malo, in Slovenci skoraj nič; le nekaj revnih slovenskih paralelk na Kranjskem smo iztrgali. Dragocenih vseučelišč imajo Nemci 6, čeravno onega v Črnovicah ni bilo treba, ker tam ni Nemcev, ampak peščica nemški zlabudrajočih Judov. Več milijonov stanejo nas davkeplačilce ove visoke šole. Slovani doplačujejo največ. Vendar le Čehi imajo 1 vseučelišče in Poljaki in Rusini dve, Slovenci pa — nič.

Najhuje cvilijo štajerski liberalci, gotovo pa bi imeli našemu cesarju in ministerstvu prav hvaležni biti. Minister grof Taaffe jim še zmiraj pusti jihovega c. k. namestnika barona Kūbeka, ki je l. 1873 kandidiral in prodir kot nemško-liberalni kandidat. Nemcev je na Štajerskem okolo 700.000, Slovencev 400.000. Toda Nemci imajo ves deželni odbor, ves deželni šolski svet, 2 visoki šoli, 7 gimnazij in realk, 2 učiteljska, 7 meščanskih šol, povsod nemških ljudskih šol, 1 rudarsko, 1 kmetijsko, 1 podkovijsko, 1 sadje- in vinorejsko šolo, in Slovenci? No, Slovenci pa nimamo nič! Oj, ubogi Nemci!

Ker pa Slovenci z Nemci jednaka bremena nosimo, in postavno zagotovljeno imamo jednako-pravnost, tirjamo enakih pravie, ne samo na papirji, ampak tudi v djanji. Toda uže samo tirjanje pravie jezi nemške liberalce. To je res grdo ter spominja na Kajna in brate Jožefove, katerim je same zavisti v zelo majhnih rečeh uže lice ble-